

EVIDENȚĂ TESTAMENTE PUBLICATE (II)

Drd. Dorel ȚUINEA

A. ȚARA ROMÂNEASCĂ

1. 1617 decembrie 14

Paraschiva, armaș din Băleni, lasă prin testament via de la Coasta cu tot venitul și ocina de la Purcov până în Crivăț fiului Anghel și vărului Ivașcu, pe care i-a înfrățit. Fiica Stanca moștenește ca zestre ocina la Orăști și la Ghimpați. Dacă Anghel moare fără urmași, partea lui de moștenire să revină Stancăi.

Arhiva: -

Ediții: Filitti, *Arhiva*, nr. 103, p. 22.

2. 1632 aprilie 12

Dumitru vornicul din Mogoșești a venit înaintea divanului țării lăsând moștenire soției sale, Maria, și fiului acesteia, Bunea logofătul, cinci rumâni din satul Nucșor, pe Dumitru țiganul cu tot sălașul, moșia din Mogoșești, via boierească din Grădiște și alte bunuri. Deoarece rudele lui și cele din partea primei soții care a răposat au început să ridice pretenții asupra acelor bunuri, Dumitru vornicul i-a chemat la soroc la mitropolie, astfel încât tocmeala lui să nu poată fi stricată după ce moare.

Arhiva: -

Ediții: Filitti, *Arhiva*, nr. 675, p. 212.

3. 1632 aprilie 24

Testamentul lui Mușat vistier al doilea prin care lasă mănăstirii Argeșului partea lui din satul Mușătești, împreună cu rumânii și morile din acel sat.

Arhivă: SANIC, Fond Episcop. Argeș, III/11.

Ediții: DRH, B, XXIII, nr. 361, p. 550-552; Andreescu, *Documente*, nr. 19, p. 63-65.

4. 1687 noiembrie 4

Testament întocmit de Gligorie zet Miuț prin care lasă moștenire fiilor Mihai și Călin și fiicei Rada moșiile din Cucueț și Caraula, împreună cu actele de stăpânire. Gligorie moștenește aceste moșii de la socrul său Miuț.

Arhiva:-

Ediții: Plopșor, *O diată*, p. 149.

5. 1700 februarie 23

Chircă Pleșoianu își întocmește testamentul, rânduiind urmașilor bunurile și datoriile. Astfel, soția Stanca moștenește 47 de zloți și o iapă, nepotul Petre Argintaru

banii de pe o iapă cu cârlan pentru plata unei datorii. Fiului Dumitru îi lasă moșia din Pleșoi, fiica Preda va moșteni a treia parte din toată moșia dacă se va mărita, iar via de la Izvor se va împărți în trei. De asemenea, ginerele rămâne clironom pe restul moșiilor și pe datorii.

Arhiva:-

Ediții: Bulat, *Diate*, p. 46-47.

6. 1705 august 22

Gheorghe, fiul lui Vintilă logofăt din Țigănești, lasă moștenire unchiului său Sibiu partea sa din moșia Lipărești ca să-l pomenească, iar moșia de la Petrești să fie fratelui său, călugărului Partenie, dacă se va tămădui de boală. Dacă Partenie moare, atunci același Sibiu să fie volnic să o vândă pentru a-i face pomenirea.

Arhiva: Condica Jilava, nr. 19, Lipărești

Ediții: Filitti, *Arhiva*, nr. 367, p. 122.

7. 1706 octombrie 28

Testamentul lui Vasile monah, fiul lui Cornea Brăiloiu prin care lasă moștenire mănăstirii Tismana partea lui de avere. Astfel, după moartea lui, mănăstirea urmează să primească schitul de la Jupănești cu moșia și cu via, moșia de la Orbi și viile din Șangău și Bălănești. Acestora li se adaugă mai multe animale și stupi.

Arhiva: SANIC, Mănăstirea Tismana, XLIII/2.

Ediții: Petroșan, *Documente*, p. 130; extras în Ștefulescu, *Mănăstirea Tismana*, p. 402.

8. 1709 septembrie

Testamentul marelui pitar Constantin Corbeanu prin care lasă moștenire soției sale moșiile de la Vulpeni, Boteni, Fundeni, Șchei, dimpreună cu viile de la Scăiani și Mălăiești și cu alte obiecte și animale. Alte bunuri sunt lăsate moștenire mănăstirii Pârvulești și schiturilor Cacalet și Cătălui.

Arhiva:-

Ediții: Vîrtosu, *Așezămintele Brâncovenești*, doc. 12, p. 11.

9. 1714 februarie 12

Testamentul lui Florea, fiul lui Samen Brătiloveanu prin care lasă moștenire surorii lui Maria Tămășoaie părțile lui din moșiile Negoiești și Brătilov, împreună cu părțile din vie, din livezi și din săliște.

Arhiva: Muzeul Porților de Fier, doc. nenumărat.

Ediții: Popescu-Cilieni, Donat, *Documente*, p. 189.

10. 1720 iunie 13

Testamentul monahiei Maria, văduva preotului Grindul, prin care lasă moștenire nepotului său, Mihai, o casă aflată în preajma Bisericii Dintr-o zi. De asemenea, aceasta lasă diverse obiecte preotului Vasile și bisericii unde urmează să fie înmormântată.

Arhiva: Condica de zapise a familiei Dârvari, doc. 137.

Ediții: Potra, *Documente*, (1594-1821), nr. 199, p. 290.

11. 1721 noiembrie 1

Testamentul slugerului Ianachie care în lipsă de urmași direcți își lasă averea Mitropoliei Ungrovlahiei și rânduiește soroacele ce se vor face după moartea sa. Cele lăsate cuprind haine, bijuterii și bunuri de uz casnic.

Arhiva: SANIC, Mitr. Ț. Rom., CCVI-12.

Ediții: Potra, *Documente*, 1634-1800, nr. 123, p. 157-158.

12. 1726 martie 20

Testamentul Mariei, fata logofătului Radu, prin care numește epitropi pe preotul Stavropoleos, Ioanichie, Barbu Merișanu și pe biv sărdarul Gligorașco, aceștia urmând să pună în aplicare cerințele ei. Astfel, casa din București și alte bunuri se vor vinde pentru pomenirea ei, moșia Purani va reveni Mitropoliei Ungrovlahiei, nepoata de soră Păuna va primi 9 pogoane de vie în dealul Bădeanilor, vărul Mariei, Matei Băleanu, va primi o ȋigancă, iar moșia Greci și 10 suflete de ȋigani vor reveni bisericii unde urmează să se înmormânteze. 21 de pogoane de vie la Sărata și alte bunuri urmează să fie vândute pentru plata datoriilor.

Arhiva: SANIC, Documente munteneste, XXV-48.

Ediții: Potra, *Documente*, 1634-1800, nr. 125, p. 159-161.

13. 1726 mai 18

Testamentul lui Iordache, fiul lui Ion Botezat, prin care își lasă casele Mitropoliei pentru a fi înmormântat în biserică. De asemenea, rânduiește o seamă de biserică cărora să li se dea bani și numește lista creditorilor și datornicilor pe care îi are.

Arhivă: BAR, CCCLXXV-38.

Ediții: Potra, *Documente*, 1594-1821, nr. 222, p. 313-315.

14. 1730 aprilie 23

Testamentul lui Preda Zătreanu, feciorul lui Danciu Zătreanu, prin care lasă moștenire bisericii din Zătreni moșia din Ciortești, patru răzoare de vie din dealul Dobreștilor și un sălaș de ȋigani.

Arhiva:-

Ediții: Mateescu, *Acte*, p. 214.

15. 1736 august 14

Testamentul Mariei Bengescu, fiica lui Diicul Bengescu, prin care lasă moștenire verilor Radu și Ion Bengescu o parte din moșie în Negoiești și o parte în Plușcu, lui Constantin Obedeanu o parte din moșia Mogoșani cu via și cu două sălașe

de țigani, iar pe rumâni îi eliberează. De asemenea, rânduiește mai multe pomeni către mănăstiri și plata unor datorii pentru împlinirea cărora îl numește tutore și epitrop pe Constantin Obedeanu.

Arhiva: Arhivele Statului, Mănăstirea Hurezi, XXII/10.

Ediții: Boicescu, *Diata*, p. 81-85.

16. 1743 martie 20

Copie după foaia de împărțeală a moșiilor moștenite de Matei șetraru Crețulescu din partea cumnatului său Radu Bujoreanu, anume moșiile Călcești, Bălăria, Singureni, Gorgani, Gulbavi, Copăcenii, Vlașca pe Argeș, Porumbeni, Dudești, Broșteni, Murgi, Puținței, Roata, Orbeasca etc.

Arhiva: -

Ediții: Filitti, *Arhiva*, nr. 287, p. 89.

17. 1745

Testamentul lui Manolache Lambrino, fost mare ban, și al soției sale, domnița Bălașa, prin care lasă moștenire toate bunurile lor bisericii și rudelor, deoarece nu aveau copii. Astfel, biserica din București avea carte separată de danie și se adaugă prin acest testament alți 1530 de florini nemțești și 3 crăițari. Dintre rude, principalii moștenitori erau cumnata Safta Crețuleasca, finul Manolachi Crețulescu, nepoții Constantin Brâncoveanu, Drăghicean Greceanu, Nicolae Argintoiu și fratele Constantin Lambrino. Actul conține mai multe sume de bani pentru pomenirea la biserici și mănăstiri, precum și banii împrumutați și bunurile din zestrea domniței Bălașa.

Arhiva:-

Ediții: Vîrtosu, *Așezămintele Brâncovenesci*, doc. 145, p. 93-95.

18. 1745 aprilie 22

Testamentul lui Stan Păntea prin care lasă moștenire fiilor săi toată averea (moara, moșia și via de la Nucet). De asemenea rânduiește soroacele care trebuie făcute pentru pomenirea lui.

Arhiva:-

Ediții: Sacerdoțeanu, *Acte drăjnene*, p.188-189.

19. 1751 aprilie 10

Testamentul Mariei, soția Matei Moringlavu, prin care lasă moștenire schitului Șerbănești bunurile care i-au mai rămas din foaia de zestre, anume țigani cu copii lor, 30 de stupi, 2 boi, 1 vacă cu lapte, 2 cai, 10 tipsii și 1 piuliță de acioaie. De asemenea, fratelui ei Mihai îi lasă un copil de țigan, 2 boi, 1 vacă cu lapte și 1 cal.

Arhiva: Documentele schitului Șerbănești-Morunglav, f. 301.

Ediții: Ionașcu, *Documentele*, p. 232-233.

20. 1752

Testamentul lui Stanciu, feciorul lui Neagoe Popincea, menționat în hotărnicia moșiilor Valea Lungă și Cătunu din Prahova. Neagoe Popincea a lăsat moștenire feciorilor lui moșia și pământul strămoșesc.

Arhiva: -

Ediții: Filitti, *Arhiva*, nr. 639, p. 199.

21. 1753 martie 24

Testamentul lui Constantin Obedeanu prin care lasă moștenire bisericii ctitorite de el în Craiova 8 moșii sau părți de moșii (Giurgița, Saca, Petrojani, Tăncănaul, Sulari, Hamaradea, Mogoșani, Albești), aflate în județele Dolj și Gorj. De asemenea, diata mai cuprinde heleșteul de la lângă biserică, viile din Turcinești, Sutești, Vâlcănești și Caracal, precum și mai multe animale, odoare și cărți bisericești. Soția Stanca, stolnicul Constantin Strâmbeanu, șetrarul Ștefan Pârșcoveanu, chir Hagi Gheorghe și chir Stan Jianu au fost numiți epitropi pentru bunurile menționate în testament.

Arhiva: -

Ediții: Demetrescu, *O veche*, p. 175-177 (extras).

22. 1756 februarie 27

Testamentul lui Vasile Odobașa, fiul meșterului Stroie din mahalaua Răzvan, prin care își împarte averea. Astfel, celei de-a doua soții, Maria, îi lasă moștenire întreaga ei zestre, toate bunurile din casă, o prăvălie și via din București, iar surorii Păuna îi lasă un pogon de vie. De asemenea, rânduieste ca epitropii săi să vândă 8 pogoane de vie cu care să-i facă pomenirile. Mitropoliei îi lasă casa și prăvălia în care locuiește, iar bisericii din mahalaua Răzvan o casă cu pivniță și prăvălie, urmând ca acolo să fie înmormântat.

Arhivă: SANIC., Mitropolia București., CXCVI-1.

Ediții: Potra, *Documente*, 1594-1821, nr. 339, p. 432-433.

23. 1759 octombrie 14

Ion Slăvitescu își întocmește testamentul, rânduind rudelor bunurile și datoriile. Astfel, soția Bălașa va stăpâni pe timpul vieții via de la Ionești, sălașele de țigani împreună cu toate animalele, iar nepoții Gheorghită și Catrina, luați de suflet, vor primi partea de moșie din Slăvitești împreună cu casele, biserica, via și moara.

Arhiva:-

Ediții: Bulat, *Diate*, p. 47-49.

24. 1760 decembrie 6

Testamentul marelui paharnic Sandu Bucșănescu care cuprinde sumele de bani împrumutate de testator, datoriile care trebuie recuperate și bunurile lăsate moștenire nepoților, bisericilor și altora. Bunurile se află în Pitești, Brănești, București, Răzmirești, Cosoba etc.

Arhiva:-

Ediții: Ionașcu, *Acte*, p. 431-436.

25. 1777 aprilie 12

Testamentul monahului Misail prin care lasă ca unic moștenitor și executor testamentar pe nepotul lui, Panait. Astfel, acesta urmează să primească 12 pogoane de vie în dealul Orlitei cu pivniță și o pivniță cu case deasupra în București, în preajma Porții Domnești. Testatorul numește o serie de sarcini care trebuie îndeplinite după moartea lui spre pomenire, dar și pentru îngrijirea celor două biserici ctitorite el în mahalaua Agiului și în mahalaua Ciauș David.

Arhivă:-

Ediții: Gârboviceanu, *Biserici*, p. 16-20.

26. 1784

Testament întocmit de un anume Nicola prin care lasă în grija copiilor plata unor datorii, precum și recuperarea altora. Nicola și tatăl lui au fost implicați în mai multe procese, inclusiv la divanul domnesc.

Arhiva:-

Ediții: Dinculescu, *Documente*, p. 461.

27. 1788 octombrie 14

Testamentul Ioan telalul din mahalaua Sfântul Gheorghe-Vechi prin care numește epitropi ai averii sale pe cea de-a treia soție a sa, Păuna, și pe trei nepoți de fiică, Nicolae, Maria și Zmaragda. Soția acestuia urmează să locuiască până la sfârșitul vieții în casă, iar din veniturile prăvăliilor pe care le deține trebuie să se facă toate soroacele de pomenire pentru el și soția lui până la 3 ani, restul banilor urmând să fie împărțiți între epitropi.

Arhivă: BAR, ms. 5518, f. 8.

Ediții: Potra, *Documente*, 1594-1821, nr. 447, p. 551-552.

28. 1792 noiembrie 27

Testamentul Bălașei, soția lui Negoită, prin care lasă moștenire ginerelui Tănase și fiicei Voica casa din mahalaua Popa Radu și o seamă de obiecte de vestimentație și uz casnic.

Arhiva: SANIC, Achiziții noi, LXXVIII-1.

Ediții: Potra, *Documente*, 1634-1800, nr. 317, p. 380-381.

29. c. 1795-1800 aprilie 26

Testamentul lui Bădie Puica prin care lasă moștenire fiilor și soției casa din Dragoslavele, o livadă pe Valea Luncii și părți din moșiile Groapele Barii, Valea Șerbii și Fundata.

Arhiva:-

Ediții: Răuțescu, *Acte*, p. 32.

30. 1795 decembrie 28

Testamentul lui Dumitru, fiul lui Iovan Bratu din Hinova, prin care lasă moștenire fratelui Trușcă via de la Osăeci și un stângen de moșie, o altă vie nepotului Mihart și altă vie fraților Oan și Ivan. De asemenea, banii de pe un cârlan trebuie împărțiți între frații Ion și Trușcă.

Arhiva: Muzeul Porților de Fier, Mapa III, doc. 37.

Ediții: Popescu-Cilien, Donat, *Documente*, p. 199.

31. 1801 noiembrie 15

Testamentul lui Anghelache Săpunar feciorul lui Gheorghe Sănciulescu prin care lasă moștenire soției și copiilor casa din Târgul Vălenilor, cu grădina și via părintească. De asemenea, sunt menționate sumele de bani care trebuie recuperate.

Arhiva:-

Ediții: Iorga, *Documente din*, p.124-126

32. 1805 decembrie 7

Testamentul lui Ioan, fiul lui Avram vătaful din Greci, prin care lasă moștenire soției Stana și nepoților Nicolae și Petru mai multe vie și părți de moșii, dimpreună cu mai multe animale (26 de boi, 7 vaci cu viței, 5 mânzați, 83 rămători etc). Până vor crește nepoții, bunurile sunt lăsate în grija ginerelui Nicola Popescu. De asemenea, diata cuprinde și datoriile care trebuie plătite.

Arhiva: Arhiva Căminului Cultural „G. I. Greceanu”, com. Greci-Vâlcea, nr. 13.

Ediții: Donat, *Actele*, p. 146-149.

33. 1806 decembrie 15

Testament întocmit de un anume Radu prin care lasă moștenire copiilor și soției toată averea. Astfel, fiii Nicolae, Păun și Ion își împart în mod egal via de la Drăgășani și moșia de la Dăești, împreună cu cârciuma și moara, soția Smaranda moștenește cazanul și o căldare mare și va locui până la sfârșitul vieții în casa lui Ion, iar pentru zestrea fiicei Tița mai trebuie plătit de către cei trei frați 80 de taleri.

Arhiva:-

Ediții: Bulat, *Diate*, p. 50-51.

34. 1807 decembrie 3

Testamentul lui Nicolae, fiul lui Radu Motia, din Pietrarii de Sus, prin care lasă moștenire soției și copiilor săliștea cu casa și ograda și mai multe livezi.

Arhiva:-

Ediții: Sacerdoțeanu, *Acte*, p. 40-41.

35. 1808 martie

Testamentul fostului mare sluger Panait Băbeanu prin care îl numește moștenitor pe nepotul său Pană și își împarte averea rudelor. Astfel, Pană primește casele din București din mahalaua Boteanu, moșia Notaraua din județul Ilfov, 10

pogoane de vie la Orlita, pivnița de la Poarta din Sus, moșia Rogozile din județul Ialomița și este însărcinat să se îngrijească de bisericile din mahalalele Ciauș-David și Agiului, de săracii ce se află pe lângă acestea și de pomenirea testatorului. Nepoții de frate, Ioniță și Matache, primesc 12 pogoane de vie la Valea Mantei, moșiile din Preotești și Balotești, iar Ioniță separat mai primește o casă în mahalaua Boteanu. Se mai lasă prin testament diferite sume de bani pentru rude, apropiați, schituri și biserici.

Arhiva: -

Ediții: Gârboviceanu, *Biserici*, p. 32-38.

36. 1809 ianuarie 24

Testamentul prin care un fost pârcălab nenumit lasă moștenire copiilor lui Bănică și Nicolae toate bunurile sale. Astfel, moștenitorii trebuie să plătească datoriile tatălui și să se îngrijească de recuperarea împrumuturilor.

Arhiva:-

Ediții: Răuțescu - 1933, *Acte*, p. 112-114.

37. 1811 noiembrie 19

Testamentul lui Savu Tabacu prin care își împarte averea (pruni, vaci, scule) urmașilor. De asemenea, arată ce datorii mai are de recuperat.

Arhiva: -

Ediții: Iorga, *Noi documente*, p. 95-96.

38. 1815 martie 5

Testamentul lui Gheorghe, fiul lui Nicolae Ciontea, prin care lasă fraților lui, Gruia și Ion, trei terenuri și o parte din moșia Pietrele Roșii aflată în zălog la Stanciu Covre. Gheorghe Ciontea a fost părăsit de soție, iar frații săi l-au îngrijit.

Arhiva:-

Ediții: Sacerdoțeanu - 1933, *Documente*, p. 384.

39. 1820 ianuarie 28

Fostul mare logofăt Dumitrache Brăiloiu își confirmă testamentul în fața episcopului Galaction. Astfel, Dumitrache Brăiloiu lasă în grija fiului Nicolae Brăiloiu cheltuielile de înmormântare și de pomenire. Moșiile și celelalte bunuri sunt lăsate fiului, fraților și nepoților. Pentru pomenirea lui se vor plăti câte 500 de taleri la șase fete sărace de boier, câte un rând de haine la zece fete de oameni de rând și câte un sărindar la fiecare biserică și mănăstire din Craiova sau dimprejur.

Arhivă: Condicta de acte civile a episcopiei de Râmnic, nr. 130.

Ediții: Bulat, *Diata*, p. 177-180.

40. 1820 aprilie 18

Testamentul lui Ilie Bălătescu în care sunt înscrise banii dați cu împrumut mai multor inși. În total a împrumutat 304 taleri și 60 de parale.

Arhiva:-

Ediții: Sacerdoțeanu - 1930, *Documente*, p. 320.

41. 1822 ianuarie 15

Testamentul lui Iordache Slătineanu menționat într-o anafora de la 17 aug. 1823. Întocmită la Brașov, diata îi considera moștenitori pe Alexandra, Elena și Nicolae, făcuți copii de suflet de testator. La judecată diată a fost stricată, deoarece Iordache Slătineanu nu era oficial despărțit de soția lui Despa, iar copiii nu fuseseră luați de suflet potrivit pravilei.

Arhiva: -

Ediții: Filitti, *Arhiva*, nr. 746, p. 241-242.

42. 1824 iunie 17

Testamentul banului Grigorie Brâncoveanu prin care lasă moștenire soției sale Săftica toată averea și bunurile de preț, pe care să le stăpânească cu puteri depline. Aceasta trebuie să dăruiască Bisericii Grecești din Brașov moșiile Sâmbăta și Poiana Mărului din Transilvania. De asemenea, Mărioara Băleanca, sora lui Grigorie, este întărită în stăpânirea bunurilor primite de la părinți sau de la fratele ei. Tot așa, Săftica și Zoița, fiicele răposatei Elenca Cantacuzino, sora aceluiași Grigorie, au fost întărite în stăpânirea bunurilor primite de la bunici și de la testator, cărora li s-au adăugat mai multe locuri în București și Târgoviște. Soția Săftica va decide cu privire la moștenirea fiicei adoptive Zoița.

Arhiva:-

Ediții: Vîrtosu, *Așezămintele Brâncovenesti.*, doc. 470, p. 432-434. (în greacă), p. 434-436 (traducerea românească).

43. 1825 noiembrie 10

Testamentul lui Constantin Goleșcu prin care își lasă moștenire întreaga avere celor patru fii minori ai săi, fiica acestuia urmând să primească cele ce sunt lăsate printr-o foaie de zestre și însărcinează ca epitropi, până la majoratul fiilor săi, pe Alexandru N. Filipescu, Mihalache, Costache Cornești și Manolache Florescu care vor urma să se ocupe și de plata datoriilor. Tot prin testament, Constantin Goleșcu își îndeamnă fiii la dragoste și sacrificiu pentru patrie, la învățătură și la modestie.

Arhivă: SANIC, Tribunalul Ilfov, secția I. c.c., dosar 3 564/1831, f. 2.

Ediții: Potra, *Documente*, 1800-1848, nr. 135, p. 108-110.

44. 1829 decembrie 22

Testamentul Elenei, fata lui Hagi Dumitrache și a Zoiței, prin care lasă moștenire o prăvalie, o vie și alte bunuri (paftale, giubele, icoane, căldări, inele, cercei etc.) fiicei ei, bisericii Sfântul Gheorghe Nou și altor rude.

Arhiva:-

Ediții: Căncea, *Diată*, p. 35-37.

45. 1830 august 4

Banul Grigore Brâncoveanu își completează testamentul cu mențiunea că toată averea lui în bani, argint și bijuterii va rămâne moștenire soției sale Săftica.

Arhiva:-

Ediții: Vîrtosu, *Așezămintele Brâncovenești*, doc. 473, p. 438.

46. 1831 august 1

Testamentul unei anume Eufrosina prin care își lasă toată averea formată din casa și terenul din mahalaua Caimatei fiului ei Costache, pe care îl însărcinează să plătească suma de 7200 taleri pentru înmormântarea ei, pentru biserica unde urmează să fie înmormântată, duhovnicului și altor rude.

Arhiva: SANIC, Colecția George Potra

Ediții: Potra, *Documente*, 1800-1848, nr. 256, p. 345-347.

47. 1833 decembrie 2

Sava, fiul lui Ivanovici din Târgul de Afară, își întocmește testamentul, lăsând soției sale Maria 400 de stânjeni moșie în Boșoteni, județul Romanați. De asemenea, banii se vor împărți între soție și nepoți, după plata unor datorii.

Arhiva:-

Ediții: Bulat, *Diate*, p. 49-50.

48. 1835 ianuarie 20

Testamentul Păunei Pităreasa Blehănoaia prin care își împarte averea celor doi fii ai săi. Astfel, fiul cel mic, slugerul Nicolae, primește moșia Armășăști, din județul Ialomița și trei prăvălii lângă Sf. Gheorghe-Nou, iar fiul cel mare, Iacovache, primește casele și cele trei prăvălii pe Podul Mogoșoaiei, împreună cu via de la Valea Largă, județul Săcuieni.

Arhiva: SANIC, Colecția George Potra

Ediții: Potra, *Documente*, 1800-1848, nr. 336, p. 419-420.

49. 1835 octombrie

Testamentul prin care Safta Brâncoveanu, soția răposatului Grigore Basarab Brâncoveanu, lasă moștenire Spitalului Bâncovenesc moșa Dăbuleni din județul Romanați, moșiile Comoșteni, Măceșul și Măceșul Mare din județul Dolj și via de la Răzloage din județul Săcuieni. Spitalul va fi administrat de doi epitropi care se vor îngriji și de biserică.

Arhiva:-

Ediții: Vîrtosu, *Așezămintele Brâncovenești*, doc. 354, p. 292-294.

50. 1825 noiembrie 23

Testamentul marelui logofăt Alexandru Filipescu prin care îl declară moștenitor pe fiul său natural Ioan, aflat în grija surorii marelui logofăt, Elena. Potrivit pravilei, îi recunoaște Elenei statutul de mamă pentru Ioan. Toată averea va fi moștenită de Ioan și de Elena după ce Grigore și Constantin, frații logofătului, vor primi câte 3000 de taleri. Testamentul a fost redactat în pribegie, la Brașov.

Arhiva:-

Ediții: Vîrtosu, *Testamentul*, p. 447-449 (traducere din greacă).

51. 1825 noiembrie 23

Testamentul Anuței, soția lui Ilie Bălintescu, prin care lasă moștenire copiilor ei, Grigore, Nistor și Nicolae, întreaga avere. Nicolae fiind copil rămâne în casa mamei, urmând să fie îngrijit de unul sau de amândoi frații.

Arhiva:-

Ediții: Sacerdoțeanu – 1936, *Documente*, p. 402.

52. 1829 ianuarie 25

Testamentul Stancăi, soția lui Lazăr din Bârsești, prin care îi lasă moștenire soțului toate ale casei, deoarece nu au avut copii.

Arhiva:-

Ediții: Donat, *Pentru o monografie*, p. 364.

53. 1838 octombrie 28

Testamentul Saftei Brâncoveanu, văduva banului Grigore Basarab Brâncoveanu, prin care atestă că a pus în aplicare voința testamentară a soțului ei. De asemenea, dispune cu privire la bunurile ei de moștenire. Astfel, fiica adoptivă și soțul ei primesc moșia Mogoșoaia cu sălașele de țigani, o pereche de cercei cu briliante și portretul împodobit tot cu briliante al răposatului Grigore Brâncoveanu. Dintre ceilalți moștenitori, amintim că Lupu Balș, fratele Saftei, moștenește moșiile Găgeni și Budureasca din județul Săcuieni, împreună cu via de la Șchei, căminarul Manolache Serghiadi primește moșia Stoienești din județul Romanați, iar stolnicul Iancu Nădăianu primește moșia Larga din județul Gorj.

Arhiva:-

Ediții: Vîrtosu, *Așezămintele Brâncovenești*, doc. 479, p. 444-447. (în greacă), p. 447-450 (traducere românească).

54. 1839 martie 17

Gheorghe, fiul lui Ion, își întocmește testamentul și lasă moștenire soției Costandina, mamei și fratelui său moșia, livezile, banii și alte bunuri pe care să și le împartă în mod egal.

Arhiva:-

Ediții: Bulat, *Diate*, p. 52.

55. c. 1840

Testamentul prin care Ioana Vistiereasa Burilianca lasă moștenire toată averea ei fiicei Marița și ginerelui Tănase. De asemenea, rânduiește toate soroacele care trebuie făcute pentru pomenirea ei.

Arhiva:-

Ediții: Iorga, *Documente mehedintene*, p.171-172.

56. 1846 septembrie 7

Testamentul Elisabetei Budișteanu prin care aceasta își lasă moștenire toată averea soțului Dimitrie Budișteanu și altor rude. Astfel, surorile Zinca și Catinca și fratele Costache Brăiloiu primesc câte 100 de galbeni, nepotul Alexandru moșia Bălăcești, iar unor nepoate să li se dea câte o fată de ȋigan la căsătorie. Unui copil botezat de ea, numit Pavlache, Elisabeta decide să-i lase 200 de galbeni și doi ȋigani.

Arhiva:-

Ediții: Bulat, *Două foi*, p. 424-425.

B. Moldova

1. 1654 octombrie 12

Testamentul lui Gheorghe Cocoran prin lasă moștenire fiilor și fiicelor lui mai multe bunuri. Astfel, Antim, Adam, Antioh și Apostol primesc jumătate din satul Mihlești din ȋinutul Hârlăului și o parte din satul Cazanciu, iar Stanca, Nastasia, Vasile și Marința primesc un sfert din satul Bănila împreună cu o moară.

Arhiva: Arhivele Statului din Cernăuți, Liber Contractum Novorum, X 261

Ediții: Bălan, *Documente Bucovinene*, VII, nr. 124, p. 189; Iorga, *Studii*, V, p. 401.

2. 1679 iulie 13

Testamentul Păscălinei prin care lasă moștenire întreaga avere soțului ei Dumitrașco, urmând ca după moartea acestuia casă să revină Bisericii Sfântul Nicolae.

Arhivă: SJAN Iași, Documente, CLVI/4.

Ediții: Caproșu, *Documente*, II, nr. 516, p. 459-460.

3. 1680 ianuarie 30

Testamentul lui Andrei Săpoteanu prin care își lasă moștenire întreaga avere soției Dochița.

Arhiva: SJAN Iași, Fond M. Costăchescu, nr. 1265, vol. I, p. 208-510, nr. 208 (2) orig.

Ediții: Caproșu, *Documente*, II, nr. 526, p. 470-471; Costăchescu, *Documente*, fasc. II (1922), p. 270; Ghibănescu, *Surete*, V, nr. LXXXIX, p. 98-99; Mihail, *Contribuții*, nr. 2, p. 427 (rez.).

4. 1681 iunie 8

Testamentul Irinei, soția preotului Dumitraș prin care lasă moșia Cotărlești din ȋinutul Vaslui preotului Mihail de la biserica din Curte și soției acestuia Tofana.

Arhiva: -

Ediții: Caproșu, *Documente*, II, nr. 559, p. 498 apud Iorga, *Studii*, VI, p. 144-145.

5. 1682 ianuarie 4

Testamentul zugravului Ștefan prin care lasă moștenire soției lui, Anița, casa aflată în mahalaua Curăləri.

Arhiva: SANIC, Fond BAR, Documente Istorice, LXXIX/13.

Ediții: Caproșu, *Documente*, II, nr. 567, p. 503-504; Iorga, *Patrahirul*, p. 345-346 (extras); Iorga, *Scrisori și zapise*, nr. VIII, p. 6-7 (extras).

6. 1689 noiembrie 29

Testamentul Irinei, fiica lui Istrate Măciucă, prin care lasă întreaga avere, case, dughene, pivnițe, vii și alte bunuri soțului ei Mihalcea și rânduiește soroacele care trebuie făcute după moartea sa.

Arhiva: SJAN Iași, Documente, CCCLVIII/5.

Ediții: Caproșu, *Documente*, II, nr. 661, p. 582-583.

7. 1697 septembrie 2

Testamentul prin care Martin ungurul și soția lui, Ana, arată că oricare dintre ei va fi soțul supraviețuitor va moșteni toată averea agonisită, deoarece nu au copii.

Arhiva: SJAN Iași, Documente, MLXXVIII/23.

Ediții: Caproșu, *Documente*, III, nr. 132, p. 113-114; Iorga, *Studii*, I-II, nr. X, p. 84 (menț.).

8. 1703 ianuarie 1

Testamentul lui Constantin Sevastos, fiul lui Iacovas Sevastos, prin care lasă moștenire Mănăstirii Trei Ierarhi moșia Rediul lui Tătar și numește locul unde urmează să fie înmormântat.

Arhiva: SANIC, Condica Mănăstirii Trei Ierarhi, f. 132r, nr.31, (copie greacă)

Ediții: Caproșu, *Documente*, III, nr. 217, p. 186-188.

9. 1714 octombrie 5

Testamentul Zamfirei, soția lui Enache, prin care lasă moștenire fiicei sale, Zamfira, casa aflată lângă mănăstirea Bărboiu.

Arhiva: SANIC, Fondul BAR, Documente istorice XCVI/91

Ediții: Caproșu, *Documente*, III, nr. 481, p. 425.

10. 1717 decembrie 12

Testamentul lui Ivașcu, fiul lui Costache Druji, prin care lasă moștenire fiilor și ginerilor lui părți din moșiile Costești, Rădești și Uscăți.

Arhiva: SJAN Vaslui, Colecția A. Ursăcescu, 46.

Ediții: Clit, *Documente hușene*, III, nr. 84, p. 96-97.

11. 1717 decembrie 22

Testamentul prin care Măriuța șoltuzoaia lasă nepotului ei, Gavrilaşcu, o casă în Ulița Sârbească.

Arhiva:

Ediții: Caproșu, *Documente* III, nr. 550, p. 481 (rez.); Costăchescu, *Documente*, fasc. II, nr. CXXXII, p. 283-284 (rez.).

12. 1718 aprilie 8

Testamentul Anei Lapas prin care își lasă averea bisericii catolice din Iași, nepoatelor Catrina și Ana, precum și fratelui Iliaș Lapas.

Arhiva: SJAN Iași, *Documente* MLXXVIII/64.

Ediții: Caproșu, *Documente*, III, nr. 557, p. 486-487; Iorga, *Studii*, I-II, nr. XXV, p. 95 (menț.).

13. 1719 martie 28

Testamentul Axiiei Surdoia prin care lasă moștenire nepoatei ei, Frăsina, dugheana din Târgul de Sus și alte bunuri ale casei cu condiția să o îngrijească.

Arhiva: SANIC, Fondul BAR, *Documente istorice* CXXI/121.

Ediții: Caproșu, *Documente*, III, nr. 575, p. 501; *Creșterea colecțiilor*, XIII (oct.-dec. 1909) p. 192 (rez); Ghibănescu, *Academia Română*, fasc. 6 (1926) p. 313 (rez.)

14. 1721 septembrie 1 - 1722 august 31

Testamentul mitropolitului Ghedeon prin care lasă moștenire Mitropoliei Moldovei satul Ungureni, păști din Dragșinești, împreună cu stupii și alte animale.

Arhiva:-

Ediții: Caproșu, *Documente* III, nr. 605, p. 531-532; Erbiceanu, *Istoria*, nr. XIII, p. 11-12.

15. 1725 noiembrie 19

Testamentul lui Ștefan vătaf prin care lasă moștenire Mănăstirii Dancul moșiile Chișărăi și Roșieni, soției Safta via de la Cetățuie, ȧiganii și vitele, iar lui Enachi căpitanul casele din Iași.

Arhiva: Institutul de Istorie „A. D. Xenopol” din Iași (copie după foto. original).

Ediții: Caproșu, *Documente* III, nr. 658, p. 567-568; Marinescu, *Xiropotamu*, I, nr. 270, p. 225 (rez.).

16. 1738 decembrie 12

Testamentul fostului mare pitar Cârste prin care își lasă moștenire averea, întărind daniile făcute în timpul vieții. Astfel, nepoților din partea lui Hurmuzachi le revin moșiile de la Horodiște și Prut, viile de la Odobești și Gârle, pivniță și dugheni în Iași și șase sălașe de ȧigani. Nepotul Iordache primește moșia Dracsini și locul de casă cu pivnița din Iasi. Fiicei Catrina îi revine un sălaș de ȧigani.

Arhiva:-

Ediții: Caproșu, *Documente*, IV, nr. 345, p. 248-249 apud Zotta, *Genealogia*, p. 142-143.

17. 1739 aprilie 3

Testamentul lui Cârstea, călugărit cu numele de Hrisanthă, prin care își lasă toată averea nepoților săi, fiilor lui Hurmuzachi, și rânduiește soroacele care trebuie să se facă la moartea lui.

Arhiva: SANIC, Fond BAR., Documente Istorice, CXXX/185.

Ediții: Caproșu, *Documente*, IV, nr. 356, p. 257-258; Zotta, *Genealogia*, p.144-145.

18. 1741 februarie 18

Testamentul Mariei prin care lasă moștenire nepoatei sale, Lupa, un loc de casă.

Arhiva: SANIC, A. N., MMCMV/26, nr. 5 (rez.)

Ediții: Caproșu, *Documente*, V, nr. 11, p. 8.

19. 1742 decembrie 13

Testamentul Măriuței Voiculeasa, fiica lui Mihalachi, prin care lasă moștenire urmașului Gavril Capșe o casă.

Arhiva:-

Ediții: Caproșu, *Documente*, V, nr. 385, p. 188 apud Costăchescu, *Documente*, fasc. IV (1924), nr. LXVI, p. 155.

20. 1746 iunie 12

Testamentul lui Michael Lukács din Frâncești prin care își lasă moștenire averea soției și copiilor. Nepoții Valentin și Petru primesc niște animale.

Arhiva: SJAN Iași, Documente, MLXXVIII/116.

Ediții: Caproșu, *Documente*, V, nr. 510, p. 297-298; Iorga, *Studii*, I-II, p. 104 (rez.)

21. 1749 iunie 15

Testamentul lui Iordache Cantacuzino mare logofăt prin care își lasă moștenire întreaga avere fiilor și fiicelor. Astfel, Bălașa a primit satul Zadubreuca de lângă Cernăuți și părți din satele Vascăuți și Vlădeni, zece pogoane de vie la Odobești, zece sălașe de țigani, împreună cu mai multe odoare și vite. Safta a primit satele Teșeuți, Horodniceni și Ipotești în ținutul Sucevei, satul Pârjolta în ținutul Iașilor, zece pogoane de vie la Odobești, trei pogoane de vie la Cotnari, zece sălașe de țigani, împreună cu odoare și vite. Partea de moștenire a lui Constantin, fiul decedat, adică satul Ștefănești de lângă Galați, părți din satele Leșinți și Costești, dughenile din Galați și alte bunuri au fost lăsate Mănăstirii Precista din Galați și Mănăstirii Sucevița pentru pomenirea lui. Ion moștenește satele Podoleni, Verdele, Costeni, Cisilești, Balțatești, Mânzăști, Vătămani, Cucuteni, Pogonești etc împreună cu odoare și vie. Iordache moștenește satele Deleni, Ruschi, Pașcani, Onești, Băgulești, Stângăceni, Stolniceni etc împreună cu odoare și vie. De asemenea, cei doi băieți trebuiau să plătească datoriile rămase. Odăile Grozii și șase pogoane de vie de la Țifești erau date mitropoliei pentru pomenire.

Arhiva: SJAN Iași, Documente, MXXIII/1 (orig.); SANIC, Fond BAR, Documente Istorice, CDXXVI/52 (copie).

Ediții: Caproșu, *Documente*, V, nr. 603, p. 376-382.

22. 1754 septembrie 10

Testamentul Mărinei, văduva lui Ion cantaragiul, prin care lasă moștenire casa din Iași lui Stratu pârcălab și soției acestuia, Maria.

Arhiva: SJAN Iași, Documente, CDXXIII/73.

Ediții: Caproșu, *Documente*, V, nr. 808, p. 529-530; Ghibănescu, *Documente*, fasc. IV (1924), nr. XLIV, p. 142.

23. 1756 iulie

Testamentul Mariei Cerchezoaia prin care lasă moștenire nepotului ei, Iordache Cerchez paharnic, o pereche de case aflate în mahalaua Sfântului Ioan din Iași.

Arhivă: BAR București, ms. rom. f. 46v, nr. 783.

Ediții: Caproșu, *Documente*, VI, nr. 41, p. 33-34; Bianu, Nicolaiasa, *Catalogul*, III, p. 316 (rez.).

24. 1759 mai 15

Testamentul Mariei Cerchezoaia prin care lasă moștenire nepotului ei, Iordache Cerchez, casele din Iași, doi boi, o vacă și alte bunuri din Iași.

Arhiva: BAR, Ms. rom. f. 47, nr. 783.

Ediții: Caproșu, *Documente*, VI, nr. 212, p. 183-184; Bianu, Nicolaiasa, *Catalogul*, III, p. 316.

25. 1759 mai 24

Testamentul lui Petco bărbierul prin care lasă moștenire lui Petre Grecu din Podul Vechi al Iașilor și soției sale Paraschiva o livadă și o vie. Soția și copiii au murit din cauza ciumei.

Arhiva:-

Ediții: Caproșu, *Documente*, VI, nr. 214, p. 184-185;

26. 1761 septembrie 1 – 1762 august 31

Testamentul Mariei Lupășceasa prin care lasă moștenire fratelui ei, Niculae, o casă pe care să o vândă pentru înmormântarea și pomenirea ei.

Arhiva: SANIC, Fond BAR, Documente Istorice, CXXXIII/188.

Ediții: Caproșu, *Documente*, V, nr. 663, p. 424-425.

27. 1762 ianuarie 27

Testamentul Stanei ȝiganca prin care lasă moștenire mănăstirii Dancul o dugheană construită pe locul mănăstirii.

Arhiva: Institutul de Istorie „A.D. Xenopol” Iași, sub dată.

Ediții: Caproșu, *Documente*, VI, nr. 419, p. 381-382; Marinescu, *Xiropotamu*, nr. 368, p. 279-279 (rez. grec.).

28. 1764 martie 12

Testamentul Zamfirei, fata lui Andronache meserciu, prin care lasă moștenire lui Apostol casa din Muntenimea de Jos, cu condiția să o îngrijească până la moarte.

Arhiva: SJAN Iași, *Documente*, CDII/26.

Ediții: Caproșu, *Documente*, VI, nr. 564, p. 491-492.

29. 1766 ianuarie 25

Testamentul lui Mihalachi Cheșco prin care lasă moștenire fetelor Nastasia și Ilinca și lui Constantin mai multe case, moșii și bunuri aflate în Iași și în ținuturile Cărligătura, Suceava, Roman și Dorohoi.

Arhiva:-

Ediții: Caproșu, *Documente*, VI, nr. 685, p. 595-596 (rez.) apud Iorga, *Studii*, V, partea I, p. 428-429.

30. 1766 iunie 20

Testamentul lui Vasile Pârvu prin care lasă moștenire nepotului Ion Calmuțchi părți de moșie în Călinești, ținutul Cernăuțului, și din Măciucaș, ținutul Tutovei, împreună cu alte bunuri. De asemenea, nepoatei Catrina îi lasă o parte din moșia Popeani din ținutul Dorohoiului, iar nepotului Constantin o parte din aceeași moșie Măciucaș.

Arhiva: Arhivele Statului Cernăuți, *Liber Testamentorum*, II, 80-95 (copie).

Ediții: Bălan, *Documente*, VI, nr. 59, p. 169-172 (extr.).

31. 1767 februarie 27

Testamentul hatmanului Vasile Roset prin care lasă moștenire fiilor, fiicelor și soției toată averea lui și rânduește ce trebuie să se facă pentru pomenirea lui. Astfel, fiul Lăscărache va moșteni satele Fântânelele, Beșenii de pe Bistrița, Mărgineni, Bozieni, Săhnăuți și alte vii și părți de moșii; fiul Ilie va moșteni satele Șărbești, Măstacănul, Ionice și Mășcauți de la Orhei și alte vii și părți de moșii; fiul Iordache va moșteni moșia de la Piatră, 500 de lei, un plug de boi, 10 vaci cu viței, 3 pogoane și jumătate de vie la Drăgușeni și alte bunuri; fiica Safta va moșteni, în afară de bunurile primite la măritiş și după aceea, 500 de lei și două sălașe de tigani; fiica Catrina va moșteni, în afară de ce a primit la măritiş și după aceea, moșia Corlătești și 6 pogoane de vie la Nicorești; fiica Ilinca va moșteni, în afară de bunurile primite la măritiş, satul Căiata sau satul Bălțați; fiica Anița va moșteni tot ce scrie în izvod pentru măritiş plus 1500 de lei și o parte din satul Păstrăveni; fiul cel mic, Vasile, va moșteni împreună cu mama lui, Safta, casele de la Jijie cu biserica de piatră și cu mori. De asemenea, mai sunt împărțite animalele, crâșmele și alte bunuri.

Arhiva: BAR, *Documente istorice*, XVI/149.

Ediții: Caproșu, *Documente*, VI, nr. 768, p. 670-676; Marinescu, *Acte*, nr. XV, p. 88-97; Stoicescu, *Repertoriul*, p. 503 (menț.).

32. 1767 martie 25

Diata lui Constantin Volcinski prin care lasă moștenire copiilor Miron și Joița satul Tărășeni și părți din satul Fărceni din ținutul Sucevei.

Arhiva: Arhivele Statului Cernauți, Liber Testamentorum, I, p.125.

Ediții:- Bălan, *Documente*, VI, nr. 65, p.181-182.

33. 1767 mai 10

Testamentul monahului Veniamin Năstasă, fiul vistiernicului Constantin Năstasă, prin care lasă moștenire fraților, surorii, nepoților și altora averea lui. Potrivit testamentului, fratele Ștefan și sora Maria trebuiau sa-l îngrijească amândoi. Ștefan va moșteni o parte din satul Telenеști pe Prut, un loc de prisacă, o livadă la Voinești și alte bunuri, iar Maria va primi două părți din moșia Miclăușeni peste Prut și alte bunuri. Nepoatele și nepoții vor primi la rândul lor dughene, țigani și alte bunuri.

Arhiva:-

Ediții: Caproșu, *Documente*, VI, nr. 776, p. 679-681 apud Codrescu, *Uricariul*, XVII, p. 54-62.

34. 1768 iunie 25

Testamentul monahului Natanail Alevra prin care lasă moștenire nepotului său Constantin, fiul lui Adam, părțile lui din moșiile Vârștejcoiu, Grozești, dar și alte locuri și vii.

Arhiva: SANIC, fond BAR, Documente istorice, XXXIX/250; SJAN Iași, Documente, CCCLX/5, p. 111 (153).

Ediții: Caproșu, *Documente*, VI, nr. 843, p. 743-744; *Creșterea colecțiilor*, 1920-1932, nr. XXXI-XLIII, col. I, p. 115 (rez.).

35. 1770 februarie 28

Testamentul lui Ioniță Codrescu fost medelnicer al doilea, prin care își lasă moștenire averea fiului, fiicelor și ginerilor. Ginerele Ioniță Bosie moștenește casele din Iași și este responsabil pentru copii și pentru sărindare.

Arhiva: SJAN Iași, Documente, CDII/125.

Ediții: Caproșu, *Documente*, VI, nr. 867, p. 758-760.

36. 1770 mai 5

Testamentul lui Andrei Cantaragiu și al soției lui Mărița prin care lasă moștenire lui Gavril, copilul lor de suflet, casa în care trăiesc.

Arhivă: SJAN Iași, Documente, CLX/29.

Ediții: Caproșu, *Documente*, VI, nr. 872, p. 763.

37. 1770 octombrie 26

Testamentul lui Costache Gându stolnic prin care lasă moștenire soției de-a doua și copiilor pe care îi are cu ea toată averea lui. Fiicei Catrina, făcută cu prima soție, i-a dat deja de zestre la căsătorie tot ce i se cuvenea.

Arhivă:-

Ediții: Caproșu, *Documente*, VI, nr. 873, p. 763-765 apud Codrescu, *Uricariul*, XVII, p.63-70.

38. 1773 iulie 30

Testamentul lui Gheorghe Grecul din Cernăuți prin care lasă moștenire celor patru fii ai lui, anume Constantin, Mihalache, Lazăr și Vasile, casele din Cernăuți, două vaduri de moară, împreună cu alte bunuri și terenuri.

Arhiva: Forum Nobillium Cernăuți, *Successia cum tutela* 233.

Ediții: Bălan, *Documente*, VI, nr. 86, p. 247-248.

39. 1773 august 25

Testamentul lui Lupașco Covrig, staroste de cioclii, prin care face inventarul bunurilor sale și hotărăște cine să le moștenească. Astfel, soția Anastasia urmează să moștenească casa cu pivniță de piatră, 136 de stupi, 1 pogon de vie la Odobești, 5 vaci și 4 boi tineri. Restul de bunuri sunt lăsate celor două fete și ginerilor.

Arhiva:-

Ediții: Caproșu, *Documente*, VII, nr. 83, p. 71-72; T. T. Burada, *Documente*, p. 127-128.

40. 1777 august 6

Testamentul Mariei, văduva fostului mare medelniceș Nicolae, prin care hotărăște ce avere revine celor doi fii. Astfel, Gheorghe a primit o pivniță în Iași, o dugheană în Târgul de Jos, un loc de casă, 5 pogoane de vie etc, iar Neculai a primit o casă în Iași, o moșie la Pădureni, un vad de moară la Gârle de Jos, 5 pogoane de vie la Gârle etc. De asemenea, bunurile pe care le stăpânește Maria se vor împărți după moartea ei între cei doi fii și fiica Catrina.

Arhiva: Acad. Olga Catargiu, *Surete ms.* XXVIII, F. 109.

Ediții: Caproșu, *Documente*, VII, nr. 303, p. 397-399; Ghibănescu, *Surete*, IX, nr. CXIV, p. 286-289.

41. 1777 august 20

Testamentul Casandrei, văduva lui Balasache, fost mare postelnic, prin care lasă moștenire fiicei, nepoților și fratelui 11 pungi de bani, casele din Iași și alte bunuri de preț. De asemenea, rânduieste câți bani să se dea la biserici pentru pomenirea ei.

Arhiva: SJAN Iași, *Documente*, XCVII/20

Ediții: Caproșu, *Documente*, VII, nr. 306, p. 402-403.

42. 1783 mai 25

Diata Soficăi prin care lasă moștenire fiicei ei, Ioana, o vie la Vămășoi și o casă. Via trebuie vândută pentru plata unor datorii.

Arhiva: SJAN Iași, Document, CCCLIC/58 (?)

Ediții: Caproșu, *Documente*, VIII, nr. 153, p. 202-203.

43. 1784 februarie 23

Testamentul Catrinei, văduva lui Ioniță Paiu, prin care lasă moștenire copiilor ei, Mardare și Măricuța, moșia Dolhești împreună cu un ȋigan. Rucsanda și-a primit partea din avere când s-a măritat, iar Safta nu moștenește nimic deoarece a fugit cu un ȋigan.

Arhiva: SANIC, F.E.H., XXIV/51.

Ediții: Clit, *Documente hușene*, III, nr. 282, p. 256.

44. 1785 septembrie 4

Testamentul prin care Alexandru Vasilco și soția sa, Maria, lasă moștenire fiicelor și fiilor lor toată averea. Astfel, Elena moștenește partea din moșia Comărești, Anița parte din Panca, Catrina parte din Ispas, Nastasia parte din Călinești, iar Safta 1500 de lei. De asemenea, fiilor Nicolae, Vasile și Ștefan le revine partea din Berhomete.

Arhiva: Arhivele Statului Cernăuți, Liber Testamentorum, II, 428.

Ediții: Bălan, *Documente*, VI, nr. 106, p. 324-326.

45. 1785 octombrie 27

Testamentul lui Panaite Stroiescu prin care lasă moștenire partea lui din moșia Subraneț, din ȋinutul Cernăuțului, fratelui său Constantin.

Arhiva: Arhivele Statului Cernăuți, Liber contractuum antiquorum, II, 482.

Ediții: Bălan, *Documente*, VI, nr.107, p. 328-329.

46. 1786 iunie 24

Testamentul Bălașei, soția răposatului Andrei, prin care lasă moștenire mănăstirii Trei Ierarhi din Iași o dugheamă și o pivniță de lemn.

Arhiva:-

Ediții: Caproșu, *Documente*, VIII, nr. 385, p. 481-482; Marinescu, *Protaton*, nr. 583, p. 295 (rez. grec.).

47. 1787 octombrie 26

Testamentul lui Gligoraș Gușul prin care își împarte averea între copiii Toader și Catrina. Toader primește casa din Botoșani, iar Catrinei și soțului ei, Eni, le revin două dughene. De asemenea, testatorul rânduiește toate soroacele care trebuie făcute după moartea lui.

Arhiva:-

Ediții: Iorga, *Documente botoșănene*, nr. 5, p. 8-10.

48. 1788 martie 23

Testamentul lui Ion Ciomortan lasă moștenire nepotului său Ioniță Grigorce din Sadagura partea lui de moșie din Sănăuți, din ținutul Sucevei.

Arhiva: Arhivele Statului Cernăuți, Liber testamentorum, I, 317.

Ediții: Bălan, *Documente*, VI, nr.110, p. 336-337.

49. 1797 octombrie 27

Testamentul prin care preotul Vasile Sămaca din Voloca și soția sa, Alexandra, lasă moștenire nurorii lor Dochîța, soția lui Gheorghe Sămaca, casa, grădina, livada și eventualele părți de moșie pe care testatorii le-ar moșteni. Diata este întocmită în favoarea nurorii Dochîța și a fiilor ei, deoarece Gheorghe Sămaca, fiul testatorilor, căzuse în patima beției.

Arhiva: Arhivele Statului Cernăuți, Liber testamentorum, II, p. 138-142.

Ediții: Bălan, *Documente*, VI, nr.131, p. 391-393.

50. 1798 octombrie 20

Testamentul lui Vasile Ciuntuleac prin care lasă moștenire fiului Constantin casa din Cernăuți, împreună cu toate bunurile. De asemenea, soția Axenia trebuie să se ocupe de înmormântare și pomenire. Dacă fiul Constantin nu se va întoarce din țările străine, atunci casa va fi moștenită de biserica Sfântul Nicolae din Cernăuți, după moartea soției Axenia.

Arhiva:-

Ediții: Bălan, *Documente*, VI, nr.134, p. 399-401.

51. 1799 februarie 25

Testamentul prin care Iordache fiul lui Manole din Botoșani lasă moștenire fiicelor sale Maria și Catrina părțile lui din moșiile Prelipce, Popăuți, Șoimărești și Răpiceni, două dughene în Botoșani, împreună cu alte terenuri și bunuri.

Arhivă: Arhivele Statului Cernăuți, Liber Testamentorum, II, 459.

Ediții: Bălan, *Documente*, VI, nr. 137, p. 408-410.

52. 1799 decembrie 19

Testamentul Mariei Păladi prin care lasă moștenire fiului ei, Costache Sturza, moșii și dugheni în Bârlad ca să le vândă pentru a termina casele din Iași. Slujitorilor Todirică, Ioniță Bantășu și Gheorghieș Gafenco le lasă mai multe animale și niște vii.

Arhiva: -

Ediții: Caproșu, *Documente*, X, nr. 292, p. 275 (rez.) apud Iorga, *Studii*, XVI, nr. 108, p. 217-218 (extras).

53. 1800 februarie 17

Testamentul Tofanei, soția răposatului Dumitrache Zamfira făclier, prin care lasă Bisericii Banu o dugheană cu locul ei, aflată în Târgul de Sus.

Arhiva: -

Ediții: Caproșu, *Documente*, X, nr. 303, p. 284 apud Mihail, *Contribuții*, nr. 4, p. 432 (rez.).

54. 1808 noiembrie 8

Testamentul lui Enacachi Zota prin care lasă moștenire soției lui Maria toată averea, deoarece copiii lor sunt minori. Când cei șase băieți vor ajunge la majorat își vor împărți frățește moșiile, iar fetelor Catinca și Smărăndița trebuie să li se dea ca zestre câte zece mii de lei.

Arhiva: Forum Nobilium Cernăuți, successia cum tutela, 139.

Ediții: Bălan, *Documente*, VI, nr.138, p. 411-412.

55. 1814 februarie 5

Testamentul lui Antohi Stroici prin care lasă moștenire fiilor săi Gheorghe, Manolache, Petrache, Mihalache și Neculai moșia Bahrinești. Gheorghe se va îngriji de toată averea până când frații lui vor ajunge la majorat, apoi o vor împărți frățește.

Arhiva: Forum Nobilium, Successia cum tutela, p. 212.

Ediții: Bălan, *Documente*, VI, nr.139, p. 414-416.

56. 1814 aprilie 23 (st. v.)

Testamentul pe care Ioan Volcinski lasă moștenire fiului său, Constantin, moșia Svinece cu Costrăjiuca, cu condiția ca la măritișul fetelor Anița și Ilinca, Constantin să le asigure zestre.

Arhiva: Forum Nobilium Cernăuți, Successia cum tutela, p. 226; Arhivele Statului Cernăuți, Liber Instrumentorum, II, 336.

Ediții: Bălan, *Documente*, VI, nr. 140, p. 416-418.

57. 1814 august 16

Testamentul preotului Andrei Sohopan prin care lasă moștenire toată averea lui soției Ilinca. Astfel, una dintre case rămâne cu totul Ilincăi, deoarece a fost cumpărată din banii de zestre, iar casa în care locuiește familia rămâne Ilincăi până când copiii vor deveni majori.

Arhiva:-

Ediții: Bălan, *Documente*, VI, nr. 141, p. 419-420.

58. 1814 septembrie 5

Testamentul preotului Nicolae Tomașciuc prin care lasă moștenire fiului său Ion Tomașciuc casa din Mamaieștii Vechi, cinci iepe, un armăsar, doi boi cu car, o vacă cu vițel. Până când ajunge la majorat fiul sunt desemnați epitropi Iacob Tomașciuc, parohul de la Davidești și tatăl testatorului, și Gheorghe Aronovici, parohul din Lujeni.

Arhiva:

Ediții: Bălan, *Documente*, VI, nr.142, p. 420-421.

59. 1823 ianuarie 30

Testamentul lui Grigore Pruncu prin care lasă moștenire soției și copiilor toată averea sa din Câmpulung, Suceava și Stejărel. Rozalia și Sofia, fiicele testatorului, fiind încă nemăritate, trebuie să aibă zestre asigurată.

Arhiva: Forum Nobilium, Cernăuți, Pupillaria, 245.

Ediții: Bălan, *Documente*, VI, nr. 143, p. 422-425.

60. 1824 iunie 24

Testamentul Catrinei Șahăn prin care lasă moștenire toată averea ei fiilor și fiicelor. Astfel, fiii Ștefănahe și Iordache vor moșteni jumătate din satul Cotul Bainschi. Separat de

acesta, Ștefănache va moșteni și partea de moșie din Domoșeni, din ținutul Botoșani. Restul moșiilor aflate în Basarabia și Moldova vor fi moștenite în mod egal de fiii și fiicele testatoarei.

Arhiva: Arhivele Statului Cernăuți, pachetul Lucovița.

Ediții: Bălan, *Documente*, VI, nr.144, p. 426-429.

61. 1826 martie 30

Testamentul lui Dimitrie Popovici prin care își împarte averea fiilor și fiicelor sale. Astfel, fiii Manolache și Neculai moștenesc satul Stroiești, casa, terenurile și locurile de dugheană din Suceava. Dintre fiice, numai Maria și Joița trebuie să mai primească niște sume de bani în contul zestre.

Arhiva: Arhiva Tribunalului Cernăuți, Pupillaria, 586.

Ediții: Bălan, *Documente*, VI, nr. 145, p. 429-431.

62. 1835 septembrie 3

Testamentul lui Ioan Chitic, călugărit cu numele de Isaia, nacealnicul schitului Știoborăni, prin care lasă moștenire călugărilor de la acel schit părțile din Știoborăni, o parte din moșia Mărtinești și o parte din moșia Neculești pe Crasna. Printre celelalte bunuri, se mai numără două case aflate în Iași și mai multe animale. Schitul este închinat Mitropoliei Moldovei.

Arhiva: SANIC, Fond Manuscrise, 605, f. 2-4v.

Ediții: Clit, *Documente*, III, nr. 435, p. 407-409.

Bibliografie

Andreescu, <i>Documente</i>	=	ANDREESCU, Mihail, <i>Documente muntene</i> , București, 2004;
Bălan, <i>Documente</i>	=	BĂLAN, Teodor, <i>Documente bucovinene</i> , vol. I-V, Cernăuți, 1933-1939; vol. VI, București [f.a.], vol. VII, Iași, 2005 (ediție îngrijită de Ioan Caproșu);
Bianu, Nicolaiasa, <i>Catalogul</i>	=	BIANU, Ioan, NICOLAIASA, G., <i>Catalogul manuscriptelor românești</i> , III, Craiova, 1931;
Boicescu, <i>Diata</i>	=	BOICESCU, N. AL., <i>Diata Mariei Diicul Bengescu</i> , în „Arhivele Olteniei”, anul XIX, nr. 113-118, 1941, p. 81-85;
Bulat, <i>Diate</i>	=	BULAT, T., G., <i>Diate oltenești</i> , în „Arhivele Olteniei”, anul II, nr. 5, 1923, p. 45-52;
Bulat, <i>Dieata</i>	=	BULAT, T. G., <i>Diata din 1820 a unui boier oltean</i> , în „Arhivele Olteniei”, anul IV, nr. 18-19, 1925, p. 176-180;
Bulat, <i>Două foi</i>	=	BULAT, T. G., <i>Două foi de zestre și o diată (sec. XVIII și XIX)</i> , în „Arhivele Olteniei”, anul V, nr. 28, 1926, p. 421-425;
Burada, <i>Documente</i>	=	BURADA, T., T., <i>Documente</i> , în „Ioan Neculce”, fasc. 4 (1924), nr. XXIII, p. 127-128;
Câncea, <i>Diiată</i>	=	CÂNCEA, Ioan V., <i>Diiată din 1829</i> , în „Arhivele Olteniei”, anul IX, nr. 47-48, 1930, p. 35-37.
Caproșu, <i>Documente</i>	=	CAPROȘU, Ioan, <i>Documente privitoare la istoria orașului Iași</i> , vol. II-X, Iași, 2000-2008;
Clit, <i>Documente hușene</i>	=	CLIT, Costin, <i>Documente hușene</i> , III (1595-1884), Iași, 2014;
Codrescu, <i>Uricariul</i>	=	CODRESCU, Teodor, <i>Uricariul</i> , XVII, Iași, 1891;
Costăchescu, <i>Documente</i>	=	COSTĂCHESCU, Mihai, <i>Documente comunicate de ...</i> , în „Ioan Neculce”, fasc. II (1922), p. 269-285, fasc. 4 (1924), p. 176-186;
<i>Creșterea colecțiilor</i>	=	Biblioteca Academiei Române, <i>Creșterea colecțiilor</i> , București, 1907-1942;
Demetrescu, <i>O veche</i>	=	DEMETRESCU, George Mil., <i>O veche ctitorie boierească: Biserica Obedeanu din Craiova</i> , în „Arhivele Olteniei”, anul I, nr. 2-3, 1922, p. 174-186;
Dinculescu, <i>Documente</i>	=	DINCULESCU, N. G., <i>Documente de la Negoești-Mehedinți</i> , în „Arhivele Olteniei”, anul II, nr. 10, 1923, p. 460-462;

Donat, <i>Actele</i>	=	DONAT, Ion, <i>Actele satului Greci (Vâlcea)</i> , în „Arhivele Olteniei”, anul XIX, nr. 113-118, 1941, p. 138-150;
Donat, <i>Pentru o monografie</i>	=	DONAT, Ion, <i>Pentru o monografie a județului Vâlcea. Contribuții documentare</i> , în „Arhivele Olteniei”, anul XI, nr. 63-64, 1932, p. 360-365;
Erbiceanu, <i>Istoria</i>	=	ERBICEANU, Constantin, <i>Istoria Mitropoliei Moldovei și Sucevei și a Catedralei Mitropolitane din Iași</i> , Tipografia Cărților Bisericești, București, 1888;
Filitti, <i>Arhiva</i>	=	FILITTI, Ioan C., <i>Arhiva Gheorghe Grigore Cantacuzino</i> , București, 1919;
Gârboviceanu, <i>Biserici</i>	=	GÂRBOVICEANU, Petru, <i>Biserici cu averi proprii</i> , seria II, București, 1910;
Ghibănescu, <i>Academia Română</i>	=	GHIBĂNESCU, Gheorghe, <i>Academia Română și documentele ce vorbesc de Iași</i> , în „Ioan Neculce”, fasc. 6 (1926) p. 313-317;
Ghibănescu, <i>Surete</i>	=	GHIBĂNESCU, Gheorghe, <i>Surete și izvoade</i> , vol. IX, Iași, 1914;
Ionașcu, <i>Acte</i>	=	IONAȘCU, Ion, <i>Acte relative la boerul Sandu Bucșănescu</i> , în „Arhivele Olteniei”, anul XIII, nr. 74-76, 1934, p. 422-436;
Ionașcu, <i>Documentele</i>	=	IONAȘCU, Ion, <i>Documentele moșilor Schitului Șerbănești-Morunglav (Vâlcea)</i> , în „Arhivele Olteniei”, anul XXI, nr. 119-124, 1942, p. 226-240;
Iorga, <i>Documente botoșănene</i>	=	IORGA, Nicolae, <i>Documente botoșănene</i> , în „Buletinul Comisiei Istorice a României”, VIII, București, 1929, p. 4-13;
Iorga, <i>Documente din</i>	=	IORGA, Nicolae, <i>Documente din Vălenii de Munte</i> , în „Buletinul Comisiei Istorice a României”, XII, București, 1933, p. 118-148;
Iorga, <i>Documente mehedintene</i>	=	IORGA, Nicolae, <i>Documente mehedintene</i> , în „Buletinul Comisiei Istorice a României”, XII, București, 1933, p. 150-175;
Iorga, <i>Noi documente</i>	=	IORGA, Nicolae, <i>Noi documente din Vălenii de Munte</i> , în „Buletinul Comisiei Istorice a României”, XI, București, 1932, p. 88-102;
Iorga, <i>Patrahirul</i>	=	IORGA, Nicolae, <i>Patrahirul lui Alexandru cel Bun. Cel dintâiu chip de domn român</i> , în AARMSI, seria II, t. XXXV (1912-1913), p. 343-346;
Iorga, <i>Scrisori și zapise</i>	=	IORGA, Nicolae, <i>Scrisori și zapise de meșteri români</i> , București, 1926;
Iorga, <i>Studii</i>	=	IORGA, Nicolae, <i>Studii și documente cu privire la istoria românilor</i> , I-II, V, XVI, București, 1901-1909;

Marinescu, <i>Acte</i>	=	MARINESCU, Iulian, <i>Acte moldovenești felurite</i> , în „Buletinul comisiei istorice a României”, vol. VIII, 1929, p. 69-150;
Marinescu, <i>Protaton</i>	=	MARINESCU, Florin, <i>Documente românești de la Sfântul Munte. Arhiva Protaton</i> , Atena, 2001;
Marinescu, <i>Xiropotamu</i>	=	MARINESCU, Florin, <i>Documente românești de la Sfântul Munte. Arhiva Sfintei Mănăstiri Xiropotamu</i> , Tom I, Atena, 1997;
Mateescu, <i>Acte</i>	=	MATEESCU, C. N., <i>Acte și scrisori din trecut</i> , în „Arhivele Olteniei”, anul V, nr. 25-26, 1926, p. 214-215;
Mihail, <i>Contribuții</i>	=	MIHAIL, Paul, <i>Contribuții documentare la istoria orașului Iași</i> , în „Anuarul Institutului de Istorie A. D. Xenopol” – Iași, tom XXIV/1 (1987), p. 415-478;
Petroșan, <i>Documente</i>	=	PETROȘAN, Dragoș P., <i>Documente la articolul „Câteva schituri oltene necunoscute”</i> , în „Arhivele Olteniei”, anul XIX, nr. 113-118, 1941, p. 128-138;
Plopșor, <i>O diată</i>	=	PLOPȘOR, N., <i>O diată din 1687</i> , în „Arhivele Olteniei”, anul III, nr. 12, 1924, p. 149;
Popescu-Cilieni, Donat, <i>Documente</i>	=	POPESCU-CILIENI, I., DONAT, Ion, <i>Documente din Muzeul Porților de Fier</i> , în „Arhivele Olteniei”, anul XXI, nr. 119-124, 1942,
Potra, <i>Documente</i>	=	POTRA, George, <i>Documente privitoare la istoria orașului București</i> , 3 volume, București, 1961-1982;
Răuțescu - 1929, <i>Acte</i>	=	RĂUȚESCU, I., <i>Acte și documente muscelene</i> , în „Buletinul Comisiei Istorice a României”, VIII, București, 1929, p. 26-39;
Răuțescu - 1933, <i>Acte</i>	=	RĂUȚESCU, I., <i>Acte și documente muscelene</i> , în „Buletinul Comisiei Istorice a României”, XII, București, 1933, p. 102-115;
Sacerdoțeanu - 1930, <i>Documente</i>	=	SACERDOȚEANU, A., <i>Documente hurezane</i> , în „Arhivele Olteniei”, anul IX, nr. 51-52, 1930, p. 320-324;
Sacerdoțeanu - 1933, <i>Documente</i>	=	SACERDOȚEANU, A., <i>Documente hurezane</i> , în „Arhivele Olteniei”, anul XII, nr. 69-70, 1933, p. 381-384;
Sacerdoțeanu - 1936, <i>Documente</i>	=	SACERDOȚEANU, A., <i>Documente hurezane</i> , în „Arhivele Olteniei”, anul XV, nr. 86-88, 1936, p. 401-404;
Sacerdoțeanu, <i>Acte</i>	=	SACERDOȚEANU, A., <i>Acte referitoare la comuna Pietrarii, plasa Govora, județul Vâlcea</i> , în „Arhivele Olteniei”, anul IX, nr. 47-48, 1930, p. 39-42;
Sacerdoțeanu, <i>Acte</i>	=	SACERDOȚEANU, A., <i>Acte drăjnene</i> , în „Buletinul Comisiei

<i>drăjnene</i>		Istorice a României”, XIII, București, 1934, p. 182-198;
Stoicescu, <i>Repertoriul</i>	=	STOICESCU, Nicolae, <i>Repertoriul bibliografic al localităților și monumentelor medievale din Moldova</i> , București, 1974;
Ștefulescu, <i>Mănăstirea Tismana</i>	=	ȘTEFULESCU, Al., <i>Mănăstirea Tismana</i> , București, 1909;
Vîrtosu, <i>Testamentul</i>	=	VÎRTOSU, Emil, <i>Testamentul din 1825 al boerului Al. Filipescu-Vulpe</i> , în „Arhivele Olteniei”, anul VII, nr. 39-40, 1928, p. 447-449;
Vîrtosu, <i>Așezămintele Brâncovenești</i>	=	VÎRTOSU, Emil, VÎRTOSU, Ion, <i>Așezămintele Brâncovenești. O sută de ani de la înființare (1838-1938)</i> , București, 1938;
Zotta, <i>Genealogia</i>	=	ZOTTA, Sever de, <i>Genealogia familiei Hurmuzaki</i> , în „Arhiva Genealogică”, an I (1912), nr. 9-10, p. 131-160;